

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, к.е.н., доцент

_____ Л.О. Болтянська

«25» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Регіональна економіка»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»
зі спеціальності **281 «Публічне управління та адміністрування»**
факультет економіки та бізнесу

2020-2021 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Регіональна економіка» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». - Мелітополь, ТДАТУ - 18 с.

Розробник: к е н доцент Завадських Г.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Протокол № 1 від «25» серпня 2020 року

Завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

к.е.н., доцент _____ Л.О. Болтянська

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № 1 від « ____ » _____ 2020 року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>28 “Публічне управління та адміністрування”</u>	Обов’язкова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: Спеціальність: <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>		
Змістових модулів – 2		2-й	1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 4 год. самостійна робота студента – 3,5 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	28 год.
		Лабораторні Заняття	-
		Практичні заняття	28 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	64 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування системи знань щодо розміщення і територіальної організації продуктивних сил України, аналізу стану і визначення головних напрямків регіонального розвитку економіки в умовах ринкових відносин, а також екологічних знань, мислення та свідомості економістів.

Завдання курсу – вивчення теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки та надання студентам необхідних знань щодо новітніх тенденцій розвитку цієї галузі науки, формування у них умінь і практичних навичок при вирішенні практичних питань стосовно розміщення продуктивних сил, з урахуванням демографічних, соціальних та екологічних факторів, засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Предмет курсу – господарський комплекс України та її регіонів.

У результаті вивчення дисципліни **студент повинен**

знати:

- предмет, завдання навчальної дисципліни «Регіональна економіка» та зміст її основних складових;
- систему закономірностей та принципів територіальної організації продуктивних сил;
- особливості розвитку окремих галузей, сфер та видів діяльності, їх регіональні аспекти;
- економіку окремих регіонів, об'єктивні передумови їх економічного розвитку;
- регіональні економічні процеси та їх наслідки;
- систему органів галузевого та територіального управління;
- основні аспекти природокористування територій України;
- основні проблеми економіки регіонів України та напрями їх вдосконалення;
- теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки;
- завдання ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни.

вміти:

- використовувати отримані знання при аналізі економічних процесів та оцінці господарського комплексу регіонів України;
- орієнтуватися в системі територіальної організації та комплексно-пропорційного розвитку продуктивних сил;
- збирати фактичні дані, аналізувати й оцінювати їх допустимість, достовірність та достатність для прийняття правильних рішень;
- проводити дослідження і надавати наукове обґрунтування раціонального (ефективного) розміщення і територіальної організації продуктивних сил та засад регіональної економічної політики.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Теоретичні основи регіональної економіки»

Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни

[8],[10],[15],[24],[26],[29],[32],[34],[56],[59]

Предмет курсу. Визначення предмета курсу. Територіальний поділ праці і розміщення продуктивних сил. Місце курсу в системі наукових дисциплін. Зв'язок з економічною теорією, статистикою, галузевими економіками та іншими дисциплінами. Методологічні основи курсу. Матеріалістична діалектика. Спеціальні методи. Завдання курсу. Значення курсу в професійній підготовці економістів. Структура курсу. Теоретичні основи розміщення продуктивних сил.

Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та територіальна організація господарства

[8],[11],[13],[16],[27],[54],[55],[59].

Економічні закони суспільного виробництва і закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер. Сучасні інтеграційні процеси. Вирівнювання рівнів економічного і соціального розвитку окремих регіонів. Основні закономірності розміщення продуктивних сил: соціальна спрямованість, усталеність розвитку, національна економічна безпека, планомірність, керованість, комплексність, конкурентоздатність, ефективність господарства економічних районів. Найважливіші принципи і фактори розміщення продуктивних сил. Визначальна роль екологічних і соціальних критеріїв у розміщенні виробництва. Місце соціальної сфери в територіальній організації продуктивних сил. Пріоритетність розвитку соціальної сфери. Вплив науково-технічного прогресу на розміщення продуктивних сил. Основні напрями подальшого розвитку та вдосконалення розміщення продуктивних сил України.

Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства

[3],[6],[15],[25],[28],[54],[59],[65].

Економічне районування як науковий метод територіальної організації народного господарства. Територіальний поділ праці – основа формування економічних районів. Наука про економічне районування. Визначення економічного району. Головні ознаки району. Районоутворюючі фактори. Об'єктивний характер формування району. Принципи економічного районування. Районний господарський комплекс та його галузева структура (три групи галузей). Форми територіальної організації продуктивних сил економічних районів. Типи економічних районів. Макро-, мезо – і мікрорайони. Генеральне економічне районування. Практичне значення економічного районування. Особливості районування.

Сучасне мезорайонування України, в основі якого мережа економічних районів (регіонів): Донецький (Донецька і Луганська області); Придніпровський (Дніпропетровська, Запорізька і Кіровоградська); Східний (Полтавська, Сумська, Харківська); Центральний (Київська, Черкаська і м. Київ); Поліський (Волинська,

Житомирська, Рівненська і Чернігівська); Подільський (Вінницька, Тернопільська і Хмельницька); Причорноморський (Автономна Республіка Крим, Одеська, Миколаївська і Херсонська); Карпатський (Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька і Закарпатська області).

Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці

[33],[36],[40],[46],[59],[63]

Територіальний поділ праці як одна з форм суспільного поділу праці. Проблема територіального поділу праці для будь-якого регіону. Різновиди ТПП: генеральний – між країнами й великими економічними регіонами; внутрішньорегіональний – між промисловими вузлами й містами; довкола економічного центру (міста, комбінату); приміське сільське господарство й поставки його продукції до економічного центру; постадійний, при якому стадії виробничого процесу територіально роз'єднані (вилов риби – переробка – консервування, копчення, соління); фазовий – одна й та сама продукція (наприклад, фрукти) надходить до центрів з різних місць протягом року; епізодичний – регіони або країни обмінюються якимись товарами непостійно.

Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики. Механізм реалізації регіональної економічної політики

[6],[13],[27],[19],[30],[36],[43],[50],[52],[56],[59]

Визначення регіональної економічної політики. Регіональна політика як складова і невід'ємна частина загальних соціально-економічних перетворень. Основні напрями державної регіональної економічної політики. Об'єкти державної регіональної політики. Суб'єкти державної регіональної політики. Цілі державної регіональної політики. Підвищення ефективності територіального поділу праці. Оптимізація інтеграційних і дезінтеграційних процесів. Реформа децентралізації - мета, завдання, результати. Регіональні аспекти управління державним та комунальним сектором економіки. Механізми реалізації державної регіональної економічної політики. Складові елементи механізму реалізації державної регіональної економічної політики: законодавчо-нормативна база, бюджетно – фінансове регулювання регіонального розвитку, прогнозування, планування і програмування, вільні економічні зони, міжрегіональне і прикордонне співробітництво, реалізація реформи децентралізації – недоліки, проблеми та переваги.

Змістовий модуль 2. «Економіка регіонів і екологія»

Тема 6. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах

[3],[8],[11],[17],[23],[34],[53],[57],[50],[58],[51],[53],[57],[61],[64],[65],[66].

Економіка країни як єдиний народногосподарський комплекс. Значення агропромислового комплексу (АПК) в народному господарстві. Пріоритетність вирішення продовольчої проблеми. Галузева структура АПК. Форми організації виробництва в АПК. Територіальна організація АПК України: спеціалізовані та інтегральні АПК. Значення транспорту в народному господарстві. Вплив на розміщення продуктивних сил та формування раціональних господарських зв'язків. Умови і чинники, що впливають на формування і розміщення транс-

портної мережі, обсяг та структуру вантажообороту. Вплив науково-технологічного прогресу на розвиток та розміщення галузей комплексу. Потенціал соціальної сфери. Соціально-культурні галузі: освіта, культура, охорона здоров'я. Матеріально-побутові галузі: торгівля, громадське харчування, побутове обслуговування, житлово-комунальне господарство. Основні напрями поліпшення розміщення продуктивних сил у перспективі. Зрушення у галузевій структурі народного господарства під впливом соціальної переорієнтації та технологічного прогресу.

Тема 7. Природний та трудовресурсний потенціал України

[5],[11],[17],[26],[36],[39],[60]

Природно-ресурсний потенціал і його структура. Місце України у світових сировинних і паливно-енергетичних ресурсах та ступінь забезпечення власних потреб. Кількісна та якісна оцінка природних ресурсів та природних умов: балансові, промислові, геологічні та прогнозні запаси сировини й палива. Характеристика природно-ресурсного потенціалу економічних районів, їх сировинних, паливних, біологічних, земельних, водних, рекреаційних та інших ресурсів. Ресурсозбереження як головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу. Основні шляхи ресурсозбереження та їх практичне освоєння. Вторинні ресурси, їх класифікація та економічна оцінка. Екологічні проблеми України. Охорона довкілля. Раціональне природокористування. Народонаселення та його роль у розвитку і територіальній організації народного господарства. Кількість населення. Регіональні особливості відтворення населення. Демографічні проблеми. Територіальне розміщення. Кількість, динаміка і густота населення різних районів. Міграція населення та її види. Регіональні особливості та відмінності у рівні життя населення. Національний склад населення і його територіальні особливості. Міське та сільське населення. Міські агломерації. Обмеження зростання великих міст. Урбанізація та проблеми довкілля. Пріоритетність розвитку малих і середніх міст. Трудові ресурси. Структура і розподіл за видами зайнятості, сферами виробництва, галузями народного господарства і економічними районами. Трудовресурсна ситуація та її регіональні особливості. Аналіз балансу трудових ресурсів. Ринок праці. Забезпечення ефективної зайнятості.

Тема 8. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.

[8],[14],[23],[34],[45],[50],[59],[64],[66].

Міжгалузеві промислові комплекси як основа функціональної структури народного господарства України. Територіальний поділ праці. Територіально-виробничі комплекси в системі економічного районування, їх типи. Структура територіально-виробничих комплексів: промислові, агропромислові, рекреаційні. Елементи територіальної структури народного господарства: крапкові, вузлові, ареальні, регіональні. Підприємство як базисна складова народного господарства. Форми суспільної організації виробництва. Глобалізація та регіоналізація як закономірності розвитку сучасної економіки. Транснаціональні корпорації. Вільні економічні зони.

Тема 9. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку [6],[14],[26],[33],[36],[54],[55],[57],[58],[59],[64].

Поняття регіону, регіональної економіки. Сутність і завдання регіональної політики, її види. Класичні та сучасні методи вирішення проблем регіональної економіки. Засоби регіональної політики та мікрополітики. Специфіка регіональних програм сталого розвитку, основні завдання. Цільові програми розвитку регіонів і галузей із частковим державним фінансуванням. Розробка регіональних галузевих програм, методологічні підходи. Державне регулювання регіональних відносин. Стратегія економічного розвитку регіонів, основні підходи до неї. Прогнозування та економічне програмування як стадії державного планування. Поняття та особливості проблемних регіонів. Якісні показники проблемних регіонів. Депресивні регіони. Прикордонні регіони: макро-, мезо-, мікрорівень. Вільні економічні зони. Державне регулювання регіональних відносин. Стратегія економічного розвитку регіонів, основні підходи до неї. Прогнозування та економічне програмування як стадії державного планування. Поняття та особливості проблемних регіонів. Якісні показники проблемних регіонів. Депресивні регіони. Прикордонні регіони: макро-, мезо-, мікрорівень. Вільні економічні зони. Специфіка регіональних програм сталого розвитку, основні завдання. Цільові програми розвитку регіонів і галузей із частковим державним фінансуванням. Розробка регіональних галузевих програм, методологічні підходи.

Тема 10.

Екологічний моніторинг і система екологічної інформації. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища [3],[7],[12],[29],[59],[62],[63].

Екологічний моніторинг як інформаційна система спостережень, оцінки й прогнозу змін у стані навколишнього середовища, створена з метою виділення антропогенної складової цих змін на тлі природних процесів. Напрямки діяльності екологічного моніторингу. Контроль екологічний як діяльність державних органів, підприємств і громадян по дотриманню екологічних норм і правил. Законодавчі основи екологічного контролю. Класифікація екологічного моніторингу.

Тема 11.

Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища [2],[6],[12],[29],[59],[62],[63].

Механізм реалізації системи екологічного моніторингу. Структура державного екологічного моніторингу. Завдання та проблеми економіки природокористування. Поняття економічного механізму охорони навколишнього середовища. Екологічні стандарти й нормативи. Комплекс заходів з економічного стимулювання охорони навколишнього середовища. Планування та фінансування природоохоронних підприємств. Встановлення лімітів використання природних ресурсів, викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище і розміщення відходів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			Годин				
			лк.	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 «Теоретичні основи регіональної економіки»							
1	Лекція 1	Предмет, метод і завдання дисципліни.	2				
	Практична робота 1	Методологічні основи курсу.			2		5
	Самостійна робота 1	Робота на НПП				5	2
2	Лекція 2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та територіальна організація господарства	2				
	Практична робота 2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та територіальна організація господарства			2		5
	Самостійна робота 2	Робота на НПП				5	2
3	Лекція 3	Економічне районування та територіальна організація господарства	2				
	Практична робота 3	Засвоєння основних принципів економічного районування і територіальної структури економіки			2		5
	Самостійна робота 3	Робота на НПП				5	2
4	Лекція 4	Регіон у системі територіального поділу праці.	2				
	Практична робота 4	Регіон у системі територіального поділу праці.			2		5
	Самостійна робота 4	Робота на НПП				5	2
5,6	Лекція 5	Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики. Механізм реалізації регіональної економічної політики.	4				
	Практична	Сутність, мета і завдання			4		10

	робота 5	регіональної економічної політики. Механізм реалізації регіональної економічної політики.					
	Самостійна робота 5	Робота на НПП				5	2
7,8	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I				5	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1 – 54год.			12	-	12	30	50
9	Лекція 6	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах	2				
	Практична робота 6	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах			2		5
	Самостійна робота 6	Робота на НПП				4	1
10	Лекція 7	Природний та трудовресурсний потенціал України	2				
	Практична робота 7	Природний та трудовресурсний потенціал України			2		5
	Самостійна робота 7	Робота на НПП				4	2
11,12	Лекція 8	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення	4				
	Практична робота 8	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення			4		5
	Самостійна робота 8	Робота на НПП				6	2
13,14	Лекція 9	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	4				
	Практична робота 9	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку			4		5

	Самостійна робота 9	Робота на НПП				6	2
15	Лекція 10	Екологічний моніторинг і система екологічної інформації.	2				
	Практична робота 10	Екологічний моніторинг і система екологічної інформації.			2		5
	Самостійна робота 10	Робота на НПП				4	2
16	Лекція 11	Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища	2				
	Практична робота 11	Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища			2		5
	Самостійна робота 11	Робота на НПП					1
17,18	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II				10	
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II					10
Всього за змістовий модуль 2 – 66 год.			16	-	16	34	50
Диференційований залік							
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Економічні закони і закономірності розміщення продуктивних сил.
2. Принципи і фактори розміщення продуктивних сил.
3. Основні фактори і критерії, що впливають на РПС і регіональну економіку.
4. Основні районоутворюючі фактори та принципи і критерії виділення економічних районів.
5. Сутність державної економічної політики, її мета і завдання та механізм її реалізації.
6. Мережа економічних районів України та практичне значення економічного районування.
7. Сучасна концепція РПС і наукові методи аналізу розміщення: територіальної організації НГ.
8. Роль населення у розвитку продуктивних сил і регіональної економіки та територіальної організації НГ.
9. Трудоресурсна ситуація і її регіональні особливості та ринок праці і забезпечення продуктивної зайнятості.
10. Земельні ресурси України та проблеми їх раціонального використання.
11. Сутність природно-ресурсного потенціалу і його структура та оцінка природних ресурсів і природних умов.
12. Науково-технічний потенціал України: сучасний стан та особливості територіальної організації.
13. Промисловість України і форми її територіальної організації.
14. Народногосподарський комплекс України і його структура.
15. Основні проблеми розвитку і розміщення НГ України.
16. Проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України.
17. Виробництво товарів народного споживання, сучасний стан та особливості розміщення.
18. Харчова промисловість України.
19. Структура, сучасний стан та особливості розміщення чорної металургії України.
20. Кольорова металургія України, сировинна база, особливості розміщення і розвитку.
21. Хімічний комплекс України, стан і перспективи розвитку.
22. Паливно-енергетичний комплекс, його структура та проблеми і перспективи розвитку.
23. Паливно-енергетичний баланс та його структура.
24. Нафтова та нафтопереробна промисловість України.
25. Вугільна промисловість України.
26. Газова промисловість України.
27. Енергетика України, проблеми та перспективи її розвитку.
28. Металургійний комплекс України, проблеми і перспективи розвитку.

29. Машинобудівний комплекс України, проблеми і перспективи розвитку.
30. Агропромисловий комплекс України, його структура, проблеми та перспективи розвитку.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ
НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2**

1. Розвиток і розміщення виробництва продукції галузі рослинництва.
2. Розміщення і стан виробництва продукції галузі тваринництва в Україні.
3. Транспортний комплекс України, його структура, проблеми та перспективи розвитку.
4. Соціальний комплекс України, його структура і стан розвитку.
5. Будівельний комплекс України, його структура і стан розвитку.
6. Лісопромисловий комплекс України, його структура, проблеми та перспективи розвитку.
7. Експортний потенціал і імпорт України.
8. Основні форми зовнішньоекономічних зв'язків України.
9. Придніпровський економічний район.
10. Донецький економічний район.
11. Причорноморський економічний район.
12. Центральний економічний район.
13. Економіка України в системі міжнародного поділу праці.
14. Екологічні проблеми економічного розвитку України.
15. Трудові ресурси України.
16. Спеціальні (вільні) економічні зони України і передумови їх формування.
17. Вплив зовнішньоекономічних зв'язків на розміщення продуктивних сил і регіональну економіку.
18. Розкрийте сутність принципу єдності охорони природи та її раціонального використання.
19. Розкрийте сутність функціонального підходу до класифікації природокористування.
20. Назвіть стратегічні напрями природоохоронної діяльності України
21. Розкрийте механізм встановлення нормативів сплати й розмірів платежів за використання природних ресурсів, викиди та скиди забруднюючих речовин в навколишнє природне середовище.
22. Назвіть повноваження Міністерства сільського господарства і продовольства України в галузі охорони природи та раціонального природокористування.
23. Принцип єдності охорони природи та її раціонального використання.
24. Законодавчі основи екологічного контролю.
25. Класифікація екологічного моніторингу.
26. Механізм реалізації системи екологічного моніторингу.
27. Структура державного екологічного моніторингу.
28. Комплекс заходів з економічного стимулювання охорони навколишнього середовища.
29. Планування та фінансування природоохоронних підприємств

- 30.Економічне обґрунтування природоохоронних заходів.
- 31.Соціально-економічний рівень природоохоронних програм.
- 32.Економічне обґрунтування екологічних програм.
- 33.Загальна економічна ефективність природоохоронних витрат
- 34.Чистий економічний ефект природоохоронних заходів.
- 35.Загальний критерій екологічності технологічного процесу.

6. ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Алаев Э. В. Социально-экономическая география : понятийно-терминологический словарь / Э. В. Алаев. - М. : Мысль, 1983.- 350 с.
2. Вебер А. Теория размещения промышленности : пер. с нем. / А. Вебер. - М. : Л.: Книга, 1926. - 224 с.
3. Голиков А.П. Регіональна економіка та природокористування: навч. посіб. / А. П. Голиков. – К.: Центр учбової літератури, 2009.- 352с.
4. Гранберг А. Г. Основы региональной экономики : учебник / А. Г. Гранберг. - М. : ГУВШЭ, 2001. - 495 с.
5. Данилишин Б. М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. / Б. М Данилишин, С. І. Дорогунцов, В. С. Міщенко. - К. : ЗАТ "Нічлава", 1999. - 716 с.
6. Данилишин Б. М. Україна : проблеми сталого розвитку - наукова доповідь. / Б. М. Данилишин, С. І. Дорогунцов, Е. М. Лібанова. - Київ : РВПС України НАН України, 1997 - 141 с.
7. Джигирей В.С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб.-2-ге вид., стер./ В. С. Джигирей. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 203 с.
8. Долішній М.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : навч. посібник / М.І. Долішній, Ю.І. Стадницький, А.Г. Загородній, О.Е. Товкан. - Л. ; Нац. ун-т "Львівська політехніка", 2003. - 256 с.
9. Долішній М. І., Паламарчук М. М., Паламарчук О. М. Соціально-економічне районування України, доповіді. / М. І. Долішній, М. М. Паламарчук, О. М. Паламарчук. - Львів, 1997.-262 с.
- 10.Дорогунцов С. І. Теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки: навч. посіб. / С. І. Дорогунцов, Я .Б. Олійник, А. В. Степаненко. - К. : Стафед - 2, 2001. - 143 с.
- 11.Дорогунцов С. І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : підручник. / С. І. Дорогунцов, Г. А. Заяць, Ю. І. Пітюренко та ін. - К., КНЕУ, 2005. - 988 с.

12. Дорогунцов С.І. Екологія: Підручник / С.І.Дорогунцов, К.Ф.Коценко, М.А.Хвесик та ін.. – К.: КНЕУ, 2005.
13. Єпіфанов А. О. Регіональна економіка : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, І. В. Сало. - К. : Наук. думка, 1999. - 344 с.
14. Єпіфанов А. О. Регіональна економіка. навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, І. В. Сало. - Київ. : КНЕУ, 2000.- 195 с.
15. Жук М. В. Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів України: навч. посіб. / М. В. Жук, В. П. Круль. - Чернівці : Рута, 2009 - 293 с.
16. Заблоцький Б. Ф. Розміщення продуктивних сил України: Національна макроекономіка : посібник / Б. Ф. Заблоцький.- К. : Академвидавництво, 2008. - 368 с.
17. Заблоцький Б. Ф. Регіональна економіка : навч. посіб. / Б. Ф. Заблоцький. - Л. : Новий світ - 2000, 2007. - 548 с.
18. Закон України "Про концепцію державної регіональної економічної політики (проект)" № 37 -2135/4 від 8 липня 1998 р.
19. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» № 2850-IV від 08.09.2005 р.
20. Закон України «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні» від 18 травня 1995 р.
21. Заставний Ф. Д. Географія України. / Ф. Д. Заставний. - Львів : Світ, 1994.- 472 с.
22. Изард У. Методы регионального анализа : введение в науку о регионах : пер. с англ. / У. Изард. - М. : Прогресс, 1966. — 660 с.
23. Іщук С. І. Територіально-виробничий комплекс і економічне районування / С. І. Іщук. - Київ : Лібра, 1996 – 208 с.
24. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил / С. І. Іщук. - К. : Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу. - 216 с.
25. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил / С. І. Іщук. - К. : Вид-во Європейського університету, 2001. - 289 с.
26. Качан Е. П. Розміщення продуктивних сил України / Е. П. Качан, М. О. Ковтонюк, М. О. Пернга та ін. - К. : Вища школа, 1998 - 375 с.
27. Клиновий Д. В., Пепа Т. В. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка України / Д. В. Клиновий, Т. В. Пепа. К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 728 с.
28. Колосовский Н. Л. Теория экономического районирования / Н. Л. Колосовский. - М. : Мысль, 1969. - 336 с.
29. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / В.І. Лишиленко – К.: центр учбової літератури, 2009.- 384 с.

30. Мельник С. А. Управління регіональною економікою : навч. посіб. / С. А. Мельник. - Київ : КНЕУ, 2000. - 124 с.
31. Морозова Т. Региональная экономика : учебник / под ред. Т. Морозовой. - М. : Юнити-Дана, 2003. - 520 с.
32. Михасюк І. Р. Регіональна економіка / І. Р. Михасюк, М. Д. Янків, З. М. Залога [та ін.]; за ред. проф. І. Р. Михасюка. - Л. : Укр. технології, 1998. - 240 с.
33. Михасюк І. Регіональна економіка / І. Михасюк, М. Яків, З. Залога, С. Сажинець Львів : Українські технології, 1998. - 145 с.
34. Ольшанська О.В. Регіональна економіка: Тексти лекцій / О. В. Ольшанська, М. І. Фащевський, І. В. Білоконь та ін.; За заг. Ред.. М. І. Фащевського, О. В. Ольшанської. – К.: КНЕУ, 2009.
35. Петрига О. М. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка : навч.-метод. посібник / О. М. Петрига. – Мелітополь : 2004. – 250 с.
36. Пістун М. Д. Регіональна політика в Україні : суспільно-географічний аспект / М. Д. Пістун та ін. - К. : КНЕУ, 2004. - 130 с.
37. Постанова КМУ від 21 липня 2006 р. № 1001, Київ “Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року”
38. Руденко В. П. Географія природно-ресурсного потенціалу України / В. П. Руденко. - Львів : Світ, 1993. - 243 с.
39. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України / В. П. Руденко. - К. : Либідь, 1994. - 150 с.
40. Саушкін Ю.Г. Економічна географія: історія, теорія, методи, практика / Ю.Г. Саушкін. - М. : Мысль, 1973. - 316 с.
41. Симоненко В. Х. Регіони України: проблеми розвитку / В. Х. Симоненко. - Київ, 1997. - 218 с.
42. Стеченко Д. М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика / Д. М. Стеченко. - Київ : Вікар, 2001. - 374 с.
43. Стеченко Д. М. Управління регіональним розвитком / Д. М. Стеченко. - Київ : Вища школа, 2000. - 223 с.
44. Хвесик М. А., Горбач Л. М., Пастушенко П. П. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка : навч. посіб. / М. А. Хвесик, Л. М. Горбач, П. П. Пастушенко. - К. : Кондор, 2005. - 342 с.
45. Чернюк Л. Т. Розміщення продуктивних сил України : навч. посіб. / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. - К. : ЦУЛ, 2002. - 470 с.
46. Чернюк Л. Г. Розміщення продуктивних сил України : навч. посіб. / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. - Київ. : ЦУЛ, - 382 с.
47. Шаблій О.І. Соціально-економічна географія України / О.І. Шаблій. - Львів : Світ, 1994. - 608 с.

Допоміжна:

48. Андреева Л.О., Болтянська Л.О., Лисак О.І. Економіка підприємства: Навчальний посібник. / Л.О. Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
49. Андреева Л.О. Моделювання конкурентоспроможності продукції / Л.О. Андреева // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2014. – № 3 (27). С. 57-59.
50. Болтянська Л. О. Агропромислова інтеграція в садівництві/ Л. О. Болтянська // Вісник ЛДАУ: Економіка АПК №13. - 2007. – С. 106-112
51. Грицаєнко Г. Інвестиційна привабливість України [Електронний ресурс] / Г. Грицаєнко, М. Грицаєнко // Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal – 2017. – Vol. 3. – No. 1. – Pp. 80-93 – Mode of access : <https://are-journal.com>
52. Грицаєнко М.І. Соціальний капітал територіальних громад та їх об'єднань [Електронний ресурс] / М.І. Грицаєнко // Електронне наукове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2017. – №4. – С. 63-74. – Режим доступу : <https://modecon.mnau.edu.ua/social-capital-of-territorial-communities-and-their-associations/>
53. Грицаєнко М. І. Сутність та склад інноваційного потенціалу регіону / М. І. Грицаєнко // Економіка розвитку. – 2013. – № 4. – С. 52–57.
54. Завадських Г.М. Регіональний аспект диспропорцій соціально-економічного розвитку України / Г.М. Завадських // Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки), 2014.-№3(27).-С.120-124.
55. Завадських Г.М. Диспропорції соціально-економічного розвитку регіонів України та шляхи їх зниження / Г.М. Завадських // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. - Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія “Люкс”, 2014.- №2 (26).- С.76-79.
56. Завадських Г.М. Особливості формування економічної політики регіонів // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. - Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія “Люкс”, 2013. - №1. – Том 1. - с. 85-90.
57. Завадських Г.М. Диференціація та концентрація регіонів на ринку кави/ Г.М. Завадських// Збірник наукових праць ТДАТУ (економічні науки) – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2016.-№2(31).- С.112-114
58. Завадських Г.М. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону [Електронний ресурс] / Г.М. Завадських // Глобальні та національні

- проблеми економіки. - 2017.-№17.-С.152-155. Режим доступу до статті:<http://global-national.in.ua/issue-17-2017>
- 59.Завадських Г.М. Регіональна економіка: Навчальний посібник. / Г.М. Завадських. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 556 с.
- 60.Лисак О.І., Андрєєва Л.О. Концепції відтворення трудового потенціалу/ О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету: Випуск 23 / ПДАТУ; за ред. д.е.н., проф. В.В. Іванішина. - Кам'янець -Подільський: ПДАТУ, 2015. - 380 с. С. 150-157.
- 61.Лисак О.І., Андрєєва Л.О. Проблеми та перспективи експорту аграрної продукції України/ О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва // Agricultural and resource economics: international scientific e-journal. - 2017. - Vol. 3, № 1. - С. 139-151.
- 62.Лисак О.І Проблеми екологізації сільськогосподарського виробництва / Лисак Л.О. // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету / ТДАТУ. – Мелітополь, 2013. – Т. 2, № 1 (21). – С. 188-194.
- 63.Лисак О.І Раціональне землекористування як основа сталого розвитку сільського господарства / Лисак О.І. // Науковий вісник Львів. нац. ун-ту ветер. медиц. та біотехнологій ім. С.З. Гжицького / Львівський НУВМБТ ім. С.З. Гжицького. – Львів, 2013. – Т. 15, № 2(56). - С. 180-184.
- 64.Модель розвитку галузей економіки України / Гуткевич С.О., Завадських Г.М., Дунда С.П., Котков С.В. та ін. / за ред. д.е.н. проф. Гуткевич С.О.// Монографія.- Київ:НТУУ “КПІ”, 2011.- 472 с.
- 65.Тебенко В.М. Інвестиційна привабливість Запорізького регіону.// Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М.Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2013. – № 1 (21), том 2. – с. 330-336.
- 66.Яворська Т. І. Аналіз стану малого підприємництва в місті / Т.І. Яворська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). № 3 (35), 2017 – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2017. – с. 174-182.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.u>.
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
4. Internet.